

SIDRUNI LUGU

KOOLIASTE	II/III kooliaste
TUNNI PIKKUS	30–45 min
AINE	Klassijuhatajatund / töötuba
TEEMA VÕI KURSUS	Individuaalsed erinevused
AINELÕIMING	Inimeseõpetus
ÕPITULEMUSED	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none">• õpib teistesse tähelepanelikult suhtuma ning hindama üksteise sarnasusi, eripärasid ja tugevusi• mõistab, et stereotüüpidest kaugemale jõudmiseks on meil vaja inimesi tundma õppida• mõistab, et head suhted ja üksteise tundmaõppimine on aluseks ühtsele ja toetavale (klassi)kogukonnale
MAAILMAKODANIKU PÄDEVUSMUDELIGA SEOTUD ÕPITULEMUSED	<ul style="list-style-type: none">• väärtustab iga inimese eripära• toob näiteid inimestevahelistest erinevustest ja sarnasustest• mõistab, millistes kogukondades kuuluvustunnet tunneb, väärtustab koostööd ja sõprust• mõistab, kuidas stereotüübid, eelarvamused ja ebavõrdne kohtlemine mõjutavad ühiskonda
KESTLIKU ARENGU EESMÄRGID	10. eesmärk: ebavõrdsuse vähendamine
MEETODID	<ul style="list-style-type: none">• loo kirjutamine
ÕPPEVAHENDID	<ul style="list-style-type: none">• sidrunid, pliiaitsid, joonlauad vms üldjoontes sarnased, aga veidi erinevad esemed (õpilased töötavad paarides ja igale paarile on vaja üht eset)• paber ja kirjutusvahend

TUNNI PÕHISÕNUM JA SEOS KULTUURIRIKKUSEGA

Me kipume inimestele ja gruppidele andma hinnanguid, mis põhinevad üldistel, mõnikord negatiivsetel stereotüüpidel. Kui võtame aega, et teisi paremini tundma õppida, hakkame märkama ja rohkem hindama nende kultuurilisi või muid eripärasid, mis teevad igaühe omanäoliseks.

SISSEJUHATUS (5 MIN)

Alustuseks esita klassile küsimus: mis sõnad teile pähe tulevad, kui mõtlete sidrunile? Kirjutage tahvlile sõnad, mis seostuvad sidrunitega: värv, lõhn, maitse, tunne vms.

ÕPPETEGEVUS (15 MIN)

1. Moodusta õpilastest paarid.
2. Anna igale paarile üks sidrun vms ese.
3. Palu kõigil oma sidrunit tähelepanelikult vaadelda ja uurida, et leida iseloomulikke märke ja tunda koort.
4. Iga paar paneb oma sidrunile nime.
5. **Paarid täidavad sidruni kohta ankeedi (vt lisa 1) või kirjutavad A4 paberile vabas vormis loo pealkirjaga „Minu sidruni lugu”.**
6. Seejärel kogu kõik sidrunid kandekotti/kaussi. Raputa, et sidrunid seguneks. Laota kõik sidrunid rühma ette lauale laiali.
7. Palu igal paaril ette tulla ja oma sidrun üles leida. Kui tekib vaidlus selle üle, kelle sidrun see on, proovige sidrunit täpsemalt uurida ja siis otsustada.

ARUTELU (15 MIN)

Arutlege teema üle järgmiste küsimuste toel.

Soojenduseks

- Kas kõik sidrunid on sama värvi? Kas nad on kõik ühesuguse kujuga?
- Kui kindlad te olite, et võtsite õige sidruni? Kuidas te seda teadsite? Mis tegi teie sidruni teistest erinevaks?

Põhiküsimused sõnumiga, et õppides inimest tundma, näeme tema eripära:

- Kui alguses mõtlesime sidrunile kui hapule ja kibedale, kas nüüd märkame selles ka midagi muud?
- Kas sidruni „iseloomu” tundmaõppimine muutis teie suhtumist? Kas hakkasite seda rohkem hindama või väärtustama?
- Kõik sidrunid olid alguses pealtnäha sarnased, aga järsku erinevad. Kas on võimalik, et sama võib kehtida ka inimeste kohta?
- Kas võib olla nii, et inimestega, keda alguses ei mõista, tekib meil parem kontakt, kui anname endale aega neid tundma õppida?
- Mida me täna õppisime, mida saaksime kasutada oma igapäevastes suhetes ja suhtlemises?

Kui on aega, arutage õpilastega, mis on **stereotüübid** ja miks on need halvad või head. Kuidas saaksime seda vältida?

Võimalikud vastused

- Stereotüübid on üldistused või lihtsustatud arusaamad teatud inimgruppide kohta, mis põhinevad sageli eelarvamustel, ilma et inimesi või olukordi lähemalt tuntaks. Näiteks on stereotüüpsed järgmised väited: kõik kunstnikud on hajameelsed, kõik eestlased on kinnised ja tõsised, naised ei ole juhtimises head, kõik aasia päritolu inimesed on matemaatikas väga head ja kõik noored on nutitelefonisõltlased.
- Stereotüübid võivad olla halvad, kui need piiravad meie arusaama inimestest ja nende individuaalsusest või põhjustavad diskrimineerimist.
- Samas võivad need olla ka head, sest aitavad kiirelt teha otsuseid, kui meil pole aega olukorda süvitsi minna. Stereotüübid võivad mõnikord aidata mõista üldisi kultuurilisi eripärasid, kui neid ei kasutata halvustavalt.

Kuidas vältida stereotüüpide negatiivset mõju?

- Võta aega, et inimesi ja olukordi lähemalt tundma õppida.
- Ole avatud ja uudishimulik, mitte kriitiline.
- Küsi küsimusi ja kuula, et saada aru, mis teeb iga inimese või grupi ainulaadseks.
- Välti kiirustavaid järeldusi ja pane tähele, kui sa mõtled stereotüüpselt.

LISA 1. ANKEET

Sidrun nimega	
Joonista sidrunist PILT	
Päritolu	
Millise tee läbis, et siia jõuda?	
Kuidas sidrunil täna läheb?	
Mida põnevat sidrun tulevikus saavutab/kogeb?	
Tema lemmik-tegevus?	
Kelleks tahab ta tulevikus saada?	
Sidruni elu moto	